

Energie uit wind wordt met steun pas echt volwassen

Copyright: Zeelenberg, Sjoerd

Bron: de Volkskrant 27 september 2005, p. 12

Windenergie staat in Europa op het punt een structurele plaats te veroveren op de energiemarkt. In diverse landen rond de Noordzee wordt, ook door de overheid, geïnvesteerd in offshore-parken. In Denemarken wordt duidelijk dat na het leergeld van Horns Rev (het eerste volwaardige offshorewindpark) de overheidssteun in de loop van de jaren afneemt. Ook in Duitsland wordt, middels langdurige contracten met leveranciers van groene stroom, de overheidsbijdrage per kilowatt-uur structureel afgebouwd. In beide landen heerst de overtuiging dat offshore-windenergie een zelfstandige, concurrerende bron van energie kan worden.

Om dergelijke buitenlandse ervaringen in kaart te brengen, is het onderzoeks- en samenwerkingsverband POWER (Pushing Offshore Wind Energy Regions) opgericht. Met de stijgende olieprijs zal, ook in Nederland, offshorewindenergie concurrerend worden. De vermeende risico's van storingen blijken reeds goed beheersbaar. Daarnaast heeft de net-inpassing in landen als Spanje en Denemarken nauwelijks tot problemen geleid. Deze ervaringen zouden de twijfels bij de coalitiepartijen weg moeten nemen.

Om een volwaardige industrie te worden, is er behoefte aan kennisontwikkeling door exploitatie, juist om eventuele storingen het hoofd te bieden. Exploitatie leidt tot innovatie en verdient dus steun van de overheid. Gelukkig lijkt minister Brinkhorst (Economische Zaken) dit ook te beseffen.

Zolang er geen volwaardig alternatief is voor fossiele brandstoffen, is het onverstandig mogelijke alternatieven bij voorbaat de kop in te drukken, zoals CDA en VVD nu beogen. De 'klimaatneutrale' elektriciteitscentrale, voorgesteld door het CDA, is vooralsnog geen serieus alternatief. De techniek staat in de kinderschoenen en zal ook afhankelijk zijn van subsidies.

Het gebrek aan vertrouwen bij de coalitiepartijen in offshore-windenergie heeft nog een andere oorzaak dan financiële onzekerheden en vermeende risico's: het overheidsbeleid zelf. Door in de afgelopen jaren een afwachtende houding aan te nemen, zijn de ministeries van Economische Zaken en Verkeer & Waterstaat dit jaar verrast door een stormvloed aan initiatieven, waarop de milieueffectregeling en vergunningverlening tijdelijk werden stopgezet.

De ministeries hadden beter actiever met offshore-windenergie om kunnen gaan. In Engeland is in het verleden een strategisch locatieonderzoek gedaan. Dit leidde tot een overzichtelijke ontwikkeling van initiatieven, waarin de overheid de (financiële) randvoorwaarden bepaalde. Het heeft geleid tot onderling vertrouwen tussen de politiek en marktpartijen. Dit vertrouwen ontbreekt in Nederland en leidt tot paniecreacties en twijfel bij de coalitiepartijen.

Offshore-windenergie is de enige haalbare manier voor Nederland aan internationale klimaatafspraken te voldoen. Stabiele randvoorwaarden en een financiële impuls zijn hierbij essentieel: niets minder dan de taak van de overheid.

Door: Sjoerd Zeelenberg, Rijksuniversiteit Groningen, Basiseenheid Planologie
(s.zeelenberg@rug.nl)